

vældige kongers uforgribelige mening og uberegnelige dødstidspunkter kunne spille en afgørende rolle. Dens første indretning blev resultanten af en vektor, hvori kræfternes retning set med nutidens øjne kan tage sig nok så mærkeligt ud. Fremragende mænd sagde deres mening om ting, de ikke kendte nærmere til, og som også i sig selv kun var i deres vorden. Men når nye forskningsområder og studieretninger skal tages op, er det ofte et problem, at man ikke har kvalificerede folk, fordi der hidtil ingen undervisning har været, og ingen undervisning kan gives, før der er kvalificerede lærere.

Men efter 15 års tilløb kom der endelig noget i gang, og af en spæd og ringe anset spire kom der noget, som dog viste sig at kunne gro og vokse. De professorer, kandidater og studenter, som i perioden fra ca. 1890 til 1929 arbejdede på at gøre studiet lødigere og bedre indrettet, bidrog til, at vi efterhånden fik en fortid, vi kan være bekendt, og en studieordning, man kunne bygge videre på.

Studiets tilrettelæggelse, indhold og undervisningsmetoder vil til enhver tid stå til diskussion. Der kan bl.a. indføres nye valgfrie fag. Men der vil altid være restriktioner på problemernes løsning. Man skal have folk, der kan tage fagene op og har den lyst, der driver værket. Og man skal have bevillinger. Her er det vanskeligste ikke at opstille en langtidsplan for behovet og egentlig heller ikke at få den tiltrådt i princippet. Men når der derefter i de enkelte år lægges et lavt loft over penge og personale, ser det mere og mere ud til, at endemålets opnåelse til slut vil forudsætte en vækstproces af hidtil ukendt art.

Kommentar

Jørgen Hansen
Industrirådet

1. Oprindeligt var formålet med polit-studiet at uddanne embedsmænd til den offentlige sektor. Derhen går vel fortsat hovedparten af de videnskabelige kandidater, men den offentlige sektors vækst har ikke alene skabt et øget behov for polit'er hos det offentlige, men i høj grad også hos det offentliges mod- og medspillere i interesseorganisationerne, i »pengeverdenen« og dele af det øvrige erhvervsliv.

Mit hovedsynspunkt er, at det, polit'er uden for den offentlige sektor har brug for, ikke adskiller sig så forfærdelig meget fra det, polit'er beskæftiget hos det offentlige har brug for. Det, der skaber efterspørgslen efter polit'er *uden for* den offentlige sektor, er – lidt forenklet sagt – det, polit'erne *i* den offentlige sektor foretager sig. Og – i mindre målestok – omvendt.

Der kan meget vel også ud fra denne synsvinkel argumenteres for, at polit-studiet burde have et større indslag af erhvervsorienteret stof. Man bør være lydhør over for de studerendes ønsker om at have flere driftsøkonomisk orienterede valgfag, mere om ledelsesmetoder, organisationsteori m.v. På den anden side mener jeg, at det vil være uhensigtsmæs-

sigt, om polit-studiet i bred målestok tog en konkurrence op med handelshøjskolerne om at uddanne kandidater til erhvervslivet.

2. Polit-studiets struktur er logisk og fleksibel. Først læses, »hvad enhver polit har brug for« (på ret stramme årsprøver), siden kan den studerende efter interesser og evner sammensætte sit studium fra et langt og – synes jeg meget fristende – menukort af valgfri fag. Dette princip mener jeg, man bør holde fast ved. Men det er måske ikke så helt oplagt, at vi, der for mere end ti år siden var med til at udforme den nuværende struktur, fandt den helt rigtige balance mellem det, der bør være obligatorisk, og det, der kan vælges imellem.

Det vigtigste, der skete dengang, var, at matematikken kom ind som obligatorisk redskabsfag, og at de juridiske fag blev valgfri. I dag ville jeg mene, at datamatik burde være et obligatorisk redskabsfag i begyndelsen af studiet. På linje med eller integreret med matematik.

Derimod skete der ikke ved studieomlægningen for mere end ti år siden grundlæggende ændringer i nationaløkonomien (mikro- og makroteorien). Man opretholdt ideen om en toleddet gennemgang: Først en oversigtsmæssig, så en mere dybtgående. Og man opretholdt stort set ambitionsniveauet og omfanget af det andet led.

Men er det fortsat rimeligt at slæbe alle de studerende gennem hele programmet i teoretisk mikro- og makroundervisning? Er ambitionsniveauet ikke højere, end hovedparten af de studerende har lyst, evner og brug for? Jeg tror, at man uden større skade kunne give de studerende mulighed for at bortvælge dele af det i dag obligatoriske program. (Prisen herfor ville måske være, at der kom restriktioner på det senere valg af fag på den afsluttende del). Den tid, der blev sparet herved, ville for de fleste være bedre anvendt til praktisk-statistiske øvelser og/eller juridiske fag.

Samtidig med, at ambitionsniveauet i den teoretiske undervisning bringes i bedre overensstemmelse med de faktiske muligheder og behov, er der utvivlsomt behov for at kigge beståelseskravene efter i sømmene, således som Nørregaard Rasmussen antyder. Det må gerne blive sværere at slippe igennem årsprøverne, især den første.

3. For langt hovedparten af de statsvidenskabelige kandidater er det nyttigt at have en vis juridisk ballast. Alligevel vil jeg ikke mene, at det er nødvendigt at genindføre juridiske fag som obligatoriske, men skulle man optræde som erhvervsvejleder for de studerende, ville jeg stærkt tilskynde til at tage juridiske fag. Det har undret mig, at det eneste, der smager af jura i studievejledningen til det statsvidenskabelige studium, er forvaltningsret og forvaltningslære. Såvidt jeg har forstået, afhænger det nærmest af det juridiske fakultets nåde, om polit'ere kan modtage undervisning i andre juridiske discipliner. For mange polit'ere er det imidlertid uhyre nyttigt også at kende noget til dele af formueretten, selskabsret og skatteret. Det er egentlig besynderligt, at der i dag, hvor skattetrykket er meget højere end for 15-20 år siden, uddannes færre polit'ere med kendskab til skatteret.

4. Listen over tilbudte valgfag ved polit-studiet er lang og imponerende. Alligevel savner jeg ét: energiøkonomi. Nærmere begrundelse turde være overflødig.

5. Studievejledningen indeholder nogle manende ord til de studerende om, at »det er vigtigt så tidligt som muligt at vænne sig til læsning af faglitteratur på de øvrige nordiske sprog samt på fremmede hovedsprog, især engelsk og tysk«. Studievejledningens begrundelse

herfor er, at »lærebogsstoffet for en stor del er på fremmede sprog«. Der er dog intet i pensum, der er på tysk, endside på fransk. Og der synes at være en tendens til øget anvendelse af dansk-sproget undervisningsmateriale.

Bedømt ud fra, hvad de færdige kandidater siden får brug for, er denne tendens uheldig. Kravene til polit'ere om at kunne læse og udtrykke sig på fremmede sprog er ikke så lidt større nu end for 20-30 år siden. Danmarks deltagelse i mange former for internationalt samarbejde gør, at de fleste polit'ers arbejde i dag har en ret fremtrædende international dimension.

Man kunne ønske sig ikke alene, at en større del af pensum var på fremmede sprog, men også at en del af undervisningen foregik på (f.eks.) engelsk.

Kommentar

Jørgen Lotz

Indenrigsministeriet

1. Redaktionen har anmodet mig om en kort kommentar om de økonomiske universitetsstudiers nuværende indretning.

Det er en kendt fremgangsmåde at bede forskellige ældre chefer om at sige noget om universitetsøkonomernes anvendelighed på arbejdsmarkedet. Det er lige så almindeligt at få som svar, at studenterne skal lære alt muligt andet end faget økonomi, som cheferne selv ofte kun har dunkle og fejlagtige erindringer om. Det er sikkert udmærket at blive ved med at spørge de gamle chefer engang imellem, men det er lige så vigtigt, at man ikke tager svarene for alvorligt.

Hvad jeg mest har på hjertet er, at økonomiske kandidater har meget at lære når de kommer ud, men det meste af det lærer de på deres arbejdsplads. Derimod, hvis man skærer ned på undervisningen af økonomi, og bruger tiden på universitetet til at give mere undervisning i praktisk-administrative ting, får kandidaten aldrig indhentet den teori, han ikke fik lært på universitetet. Iøvrigt fungerer cand.polit'ere ganske udmærket på de arbejdspladser, hvor jeg har været. Har der været noget galt, har det i alle tilfælde ikke skyldtes deres uddannelse.

2. Lad mig herefter - med det nævnte forbehold - komme med enkelte kommentarer til artiklen af Nørregaard Rasmussen. Først og fremmest vil jeg sige som en af de ting, jeg selv gerne ville have lært på universitetet, at der burde være et slags uddannelsesstilbud for dem, der skal formidle og undervise i økonomi. Det er min opfattelse, at der burde være et (kerne?) fag i at undervise i og kommunikere økonomi. Formålet skulle være at lære de studerende at fremlægge en økonomisk argumentation, ikke alene for studenter men også for deres fremtidige administrative chefer, for politikere og for offentligheden på en klar og let